

Hai ng i b n g p nhau l n đ u t i phi tr ng Hongkong. Xuân đi t Sài Gòn. Thu đ n t Hà N i. Vì c h n nhau và cách th c nh n di n nhau cũng th t d dàng vì h đã làm quen và đ n dò nhau nhi u l n qua đ i n tho i. Xuân l n h n Thu m t vài tu i. Hai ng i cùng ng c nhiên khi th y ng i kia có nét hao hao gi ng mình. Nh ng e ng i h u nh đã bi n đầu g n h t. T đ cho đ n khi v t đ n đ ng bay m i m y gi đ ng h đ n San Francisco, h đã tr nên đôi b n. Thêm m t đêm bay n a, h đ n Atlanta, Georgia.

Hai ng i không có th i gian ngh . Sáng hôm m i đ n, lo xong ch là h ph i đ n CDC (Centers for Disease Control and Prevention) trình di n ngay. R i thì b t tay vào vi c: h c hành và làm vi c trong phòng thí nghi m. Tuy v y, không ph i m i đ n trung tâm là đã thành "c dân" c a trung tâm ngay đầu! M i ng i đ c phát m t th "visitor" (khách) đ t m th i đ c ra vào trung tâm. H đ c h n ngày hôm sau đi làm "fingerprint" (l y d u tay) m t đ a đi m khác, r i sau đó s đ c ch p nh đ làm m t cái badge (phù hi u) đ đeo trên áo, t đó m i đ c coi nh "nhân viên t m" trong th i gian đi tu nghi p, và th có nghĩa là đ c quy n mang m t th "khóa magnetic" (khóa t tính) đ ra vào các c a, đ n phòng thí nghi m; và r i cũng nh nh ng nhân viên th c th c a trung tâm, h đ c ăn u ng cafeteria, đ c tham d các bu i báo cáo khoa h c...

Đ i v i Xuân, tuy ch a s ng Hoa K nh ng Xuân đã tìm hi u nhi u v x s này qua ng i ch ru t đã s ng California t h n hai m i năm nay. Còn v i Thu, t t c đ u m i l và đáng ng c nhiên. Ti ng Anh c a Thu không m y l u loát. Thu b o Thu ph i nh Xuân giúp nhi u. Không sao đâu! Xuân đã quen làm vi c v i các chuyên gia ngo i qu c. Xuân đã t ng làm thông d ch viên cho các ch ng trình y t. Xuân s n sàng giúp cô b n m i t nay s s ng v i mình. Và nh th , m c nhiên, h đã coi nhau nh hai ng i b n, hai ch em.

Ngày đi làm fingerprint, hai ch em đ c đ a đ n m t tòa nhà n m trên m t ng n đ i. Nhi u ng i đã có m t đ. Ch đ i r i cũng đ n l t mình. Xuân và Thu đã làm xong. Nh ng ng i tài x lo vi c đ a đón hai ng i b m t tại n n nh , không đ n đón đ c. Th nên Xuân và Thu ph i đi lang thang trong sân, h t nhìn ng i đ n k đi r i l i ng m hoa c . Ph i chi mình rành đ ng m t chút thì ch c s đi đón xe bus mà v . Hai ch em l i an i nhau "Không sao đâu!", r i l i đi đ o ch i.

Tòa nhà n m trong m t khuôn viên th m ng. M t n i có th t nhi u hoa. T lúc đ t chân đ n Hoa K t i nay, qua ngày th nhì, hai b n m i có đ p ng m m t quang c nh m i m . Không khí trong lành và nh ng bông hoa th m t i gi Xuân nh nhi u đ n Đà L t. Trên đ nh đ i này nhìn xu ng, th y nh ng con đ ng xinh x n u n l n. Atlanta th t đ p!!! Nh ng đó ch m i là

vùng đ i núi v ng v mà thôi, hai b n v n ch a bi t ph xá là nh th nào, ch nh lúc phi tr ng v có đi ngang qua khu downtown v i nh ng ngôi nhà cao trang tr ng còn im ng trong s ng s m...

Đ n m t lúc c m th y đ i, không còn mu n đi d o n a, hai b n b t đ u nghĩ t i vi c tìm n i mua th c ăn. Nh ng th t l , nhìn quanh không có m t ti m ăn nào, cũng không có m t cái máy bán bánh k o t đ ng nào. Hai b n b o nhau:

- Giá mà có đ c m t ti ng rao hàng nh !

- Đúng r i! Ph i chi có m t gánh hàng rong...

Nói nh th r i cùng nhìn nhau c i thú v .

Và r i đ n m t lúc không th c i đ c n a, hai b n cùng ng i xu ng gh . Xuân nhìn Thu, th y nét m t b n không còn v h ng hào nh sáng nay. Và ch t Xuân nghe tay chân mình b n r n. Ôi, đ i quá! M i đ a m t tô s a v i cereal bu i sáng s m, gi đây nghe b ng tr ng r ng. Mình l i vô ý không mang theo chút bánh k o gì đ d n b ng, c t ng đi m t chút r i v ăn tr a. Đây là c s thu c c nh sát, mình đâu có th vào bên trong tòa nhà. Xung quanh cũng không có m t ngôi nhà nào khác n a. Không ch búa, không ti m tùng. Hai b n th t v ng, cùng c u mong có ai thay cho ng i tài x đ đ n đón h v . Nh ng hoàn toàn im l ng. Không có chi c xe nào mang d u hi u c a CDC xu t hi n nh h mong.

Xuân đ ng :

- Thôi mình nói chuy n v y. Đi không n i vì s hao năng l ng. Nh ng ng i mong ngóng thì m t m i l m!

Thu c i nh :

- Ph i ch ! Nói chuy n cho quên đ i.

- H i còn bé, m i khi đ i mà ch a đ c ăn... thì ch hát.

- Ô, v y à? Em thì ít khi ch u nh n đ i. Nh ng em nghe b em k v n n đ i năm 1945.

- Ch cũng nghe ba má mình k i. Đó là tr n đ i kh ng khi p nh t c a n c mình. Lúc y ch và em đ u ch a sinh ra.

Thu đ a tay vu t nh m t bông hoa, gi ng l ng l ng:

- Nghĩ cũng l ch nh ! Hai ch em mình có duyên v i nhau th t, h c khác ngành mà r i đ c đi tu nghi p cùng m t n i. Hai mi n xa l c mà b ng th y g n nh hai ch em m t nhà.

- Vâng, thì bây gi mình đã c cùng m t phòng, ăn cùng m t mâm n a. Thu hãy nói cho ch bi t vì sao em đ c ch n qua đây h c.

- Em y à? Em đ c cho đi tu nghi p ở đây là vì b em làm ch c l n trong ngành, vì c đ ngh cho em đi r t d dàng. Còn ch ?

- Ch ? ...Ch không có thân th gì c . Ch đ c cho đi là vì... ch qua đ c nh ng vòng tuy n ch n, có ch m đ m, có b ng ch ng h n h i.

- V y là ch may đ y! Có nhi u ng i làm gi y t xong v n h t đi.

- ...Thì ch đã t ng....

Xuân ng ng i, không mu n nói ti p. Vì Xuân nh n th y nét m t c a Thu th t d m n. Thu ch c cũng đã bi t nhi u nh ng m u chuy n nh v y, mình k thêm m t chuy n n a mà làm gì! Kinh nghi m v nh ng i n b ìm h s , b c p h c b ng đi tu nghi p, đi h c, v n còn rõ ràng v i Xuân i m. Đ n gi n ch vì Xuân là ng i s ng trong mi n nam, không có thân th . Xuân t h i không bi t r i v i cái b ngoài d m n c a Thu và tính nh n nh n c a Xuân, hai ng i b n này có th s ng hòa đ ng đ c v i nhau trong m t th i gian khá dài hay không? Hai hoàn c nh th t khác bi t, c v ngu n g c gia ãnh i n b i c nh xã h i.

Xuân ch t th dài. Xuân cũng không ng mình đang ng i ở đây, và r i s đ c h c hành, làm vi c ở trên x M trong m t th i gian ng n. X M , quê h ng th hai c a gia ãnh ng i ch ru t, nh ng ng i đã đ n b n b này b ng m hôi và n c m t, trên con thuy n t t i d p vùi trong sóng gió. H n hai m i năm sau, em c a ch đi sang x M b ng máy bay, t t c đã th t khác. Ch có m t đ i u không khác: đó là hoàn c nh c a đ t n c v n không thay đ i bao nhiêu.

Không bi t i ng yên bao lâu, r i c Xuân và Thu cùng ôm b ng. Cái đ i i đ n! Xuân ch t nh th t rõ m t bài văn đ c h c h i trung h c, bài "Đ i" c a Th ch Lam. Thu nh Xuân không m ng t ng ra cái đ i là ghê g m th nào mà ông Th ch Lam mô t hay đ n th . M t bài văn ng n đã đi vào ch ng trình giáo khoa. Có đ n Xuân đ c g n nh thu c n m lòng: "Sinh rùng mình khi nghĩ đ n tr c cái mnh li t c a s đ i, chàng c m th y s c n dùng c a thân th tr n áp đ u c h t c nh ng i lu t c a tinh th n... Mùi xào n u đ ăn ở d i sân nhà đ a lên làm cho chàng khó ch u vô cùng. Sinh cúi đ u trên bao i n nhìn xu ng xem h làm b a c m chi u. Các th c ăn tuy t m th ng, nh ng Sinh i y làm i r ng chàng ch a bao gi thèm mu n nh ng cái đó nh chàng thèm mu n b y gi ". B y gi thì có th t ng t ng đ c r i đây! Không bi t là do đ i hay do ánh n ng chi u s p t t chi u th ng vào m t làm cho m t hai b n nh m đi. Ôi! Qua M , đi tu nghi p, có xe đ a đón, mà i nh n đ i nh th này! Chuy n này mà k ra ch c không ai tin. Không h n mà c hai i cùng đ ng lên. Nh ng Xuân c m th y không còn s c. Còn Thu kêu lên nho nh :

- Ôi gi i i!

Xuân đang u xiu nh ng cũng b t c i khi nghe ti ng than đó. V a lúc y chi c xe mang đ u hi u CDC hi n ra. Xuân v tay. Còn Thu reo lên th t thanh:

- S ng r i!!!

*

T hôm sau đôi bạn luôn nh c nhau đ ng coi th ng chuy n ăn u ng. M i sáng khi ăn đi m tâm Xuân đ u b o Thu:

- Ăn nhi u nhi u m t chút, tr a l có ráng làm vi c không có thì gi ngh đ ăn, thì cũng không b đối.

Còn Thu thì c n th n h n, m i ngày đ u t tay gói ghém m t ít bánh cookies, chips hay chocolate đem theo cho c hai ch em. Nhìn nh ng th c ăn đó, hai b n nh đ n bu i chi u khi đi làm fingerprint v đ n nhà, ng i l đi, hai b n k p th y hai túi quà c a ng i th ký nhà tr đ a cho hôm qua, ch a k p m . A, thì ra là "túi th c ăn c u đối"! Nhà tr đã dành cho m i ng i khách m i đ n m t túi nh th , bên trong có m t phong bánh đ u ph ng, m t phong k o, m t gói mì ăn li n, m t gói trà, m t gói cà phê và m t gói đ ng. Hai b n nhìn nhau r ng r ng n c m t. Ng i ta th t chu đáo. Th mà mình đã không bi t đ n đ u này.

G i là nhà tr cho g n, th t ra n i Xuân và Thu c ng trong su t n a năm Atlanta là m t tòa nhà g n gi ng nh khách s n, nh ng tr ti n t ng th ng, phòng ng riêng, còn thì s đ ng nhà b p và phòng ăn chung nên có đ c b u không khí nh gia đình.

Villa International, tên c a nhà tr là th . Xuân và Thu hay g i t t tên nhà là "Villa". Đ n đ n Xuân và Thu có đ p tìm hi u thêm v Villa m i bi t đây là nhà tr l p ra do H i Thánh Tin Lành đ giúp đ nh ng ng i đi h c và tu nghi p, không phân bi t ch ng t c, tôn giáo, có n i ăn r và thân m t...

Villa International là m t khu nhà hai t ng n m ngay đ i chân đ ng đ i, h i khu t sau m t ngõ quanh. Có m t khu đ u xe r ng rãi, r i đ n m t kho ng sân xinh x n v i nh ng bàn gh nhỏ nh đ m i ng i có th ng i ngh chân. "Đi v Villa"! S ng n a năm đó, nghe cũng thân ái khi g i nh v y, gi ng nh "đi v nhà". Sáng đ y s m, chu n b ăn nh r i đi b qua CDC ch m t 5 phút. Tr a ăn t i cafeteria c a trung tâm. Chi u v Villa n u n ng v i nhau và ăn t i. Đêm thì xem TV chung đ i phòng sinh ho t, ho c ch i bi-da, ho c đ c sách trong th vi n. Và cũng có m t nhà nguy n nho nh dành cho nh ng ai mu n vào c u nguy n.

Nhng c dân c a Villa đ n t kh p năm châu. H đ hòa nh p v i nhau trong b u không khí thân thi n m t "home-away-from-home". Ngày ngày h t a ra hai n i đ h c và làm vi c: CDC và tr ng đ i h c Emory. C hai n i này đ u g n Villa nên t t c c dân đ u không ph i s m xe h i hay b n tâm v các l trình xe bus. R i thì băng qua m t con đ ng nh , lên đ c m t ng n đ i khác là h có th đ n m t siêu th đ mua s m th c ăn v đ tr và n u ăn hàng ngày. Cu i tu n l i có nh ng tình nguy n viên làm vi c trong H i Thánh đ n đ lái xe đ a h đi ph mua s m ho c du ngo n các danh lam th ng c nh. Mu n đi đâu khác n a thì m i ng i đã có xe l a, xe bus. Và nh ng chuy n xe bus c a vùng này, đ n và đi r t đúng gi , mà cũng r t đ c bi t: r t v ng khách, ngo i tr lúc gi tan s thì có h i đông m t chút, còn th ng thì ch có m t hay hai ng i khách là cùng, n u không mu n nói là nhi u lúc ch có ng i tài x trên xe.

Nhng tháng ngày h c hành và làm vi c cũng khá b n r n. Tuy v y, Xuân và Thu cũng dành th i gian nh ng đ p l đ đi thăm bà con. Xuân có khá nhi u thân nhân r i rác kh p Hoa K , còn Thu ch có m t ng i d tr c kia đi h c Đ Đông Đ c r i sau khi n c Đ c th ng nh t đã xin qua M i. Xuân ít khi bàn đ n chu ên th i s v i Thu. Xuân không mu n nh ng đ i u t nh y làm nh h ng đ n hòa khí t t đ p gi a hai b n. Nh ng ng i có duyên v i nhau m i g p đ c nhau. Cùng làm vi c trong khoa h c, th là đ r i! Xuân t đ n mình nh th và c m th y tâm yên n. H ng đêm, hai ch em cùng ôn bài, bàn lu n v công vi c làm trong ngày, và r nh rang thì cùng chia x nh ng câu chuy n v gia đình, ch ng con. Xuân có hai cô c u nhóc đang h c trung h c, còn Thu m i có m t con trai hai tu i. Nói chuy n v con cái bao gi cũng là nh ng đ tài vui và ch ng có gì đ né tránh c .

*

M t bu i tr a, khi Xuân và Thu đang đ ng trong hành lang, m t ng i đ n tr c m t hai b n, nhìn đăm đăm m t chút r i b đi. Xuân k p nh n ra ch là m t ph n đ ng tu i ng i Vi t Nam. Ch đ y m t chi c xe trên có m t cái thùng to và các đ ng c quét đ n cùng các chai hóa ch t t y r a. Bóng ch khu t sau khúc quanh đ n đ n khu nhà v sinh. Xuân và Thu h i b n kho n nhìn theo. Thu th c m c h i:

- N i đây có nhân viên ng i Vi t sao ch ? Em t ng ch có ng i đi h c nh ch và em....

Thu b l ng câu nói. Xuân im l ng. Chính Xuân cũng t h i không bi t ng i công nhân v sinh y là ai, gia c nh th nào. Trong đ u c a Xuân v ra nhi u gi thuy t.

Bà đi vài tuần, có một em trai nét mặt sáng sủa đến tìm hai bà trong lab, người lái thay cha mẹ em mới hai bà cười tuôn đến nhà em dùng cơm. Em cũng là người Viêt, đang thực tập trong CDC chuyên báo ra truyền thông địa phương. Tuy có hai người người người Xuân như người, Thu thấy họ cũng đáng ý theo.

Ngày gặp người lái nhà của em trai sinh viên cũng là ngày hai bà đến biết mẹ của em chính là người lái trong hành lang hôm nay. Người lái lòng bà người nhanh chóng qua đi. Xuân và Thu đến tiếp đãi với một bữa cơm Việt Nam thật ngon lành và... khá thoải mái. Trong ngôi nhà gần gũi và ấm áp, cha mẹ của em sinh viên không ngại khi tâm tình cùng hai bà.

- Chúng tôi sang Mỹ theo diện H.O. Hai cô thấy đó, chúng tôi rất khó khăn trong hoàn cảnh mới. Người chúng tôi không người. Ông xã tôi bao năm tháng trong "tù cộng sản", tôi học nghề mới, nay xin làm công nhân trong một xưởng đóng bàn ghế. Tôi không có vốn liếng Anh văn, nên chấp nhận làm "nghề janitor". Làm gì cũng được, miễn được sống lương thiện và có tiền. Chúng tôi vất vả kiếm tiền nuôi các cháu học lên đại học và dành dụm mua nhà, mua xe. Đâu có gì phải xin học, phải không các cô?

Xuân không nói gì, chỉ gật đầu cười đồng ý. Người lái đang thắp nến và nói hai người lái:

- Em cảm ơn anh chị lắm. Được tiền anh chị làm ra, thật quý báu. Bởi vì... nó thật sạch sẽ.

*

Thu theo Xuân đi đến thăm nhà người người thân của Xuân thấy người lái. Hai bà ngồi ra phía, vào ăn tiệc Việt Nam và đem người lái báo về địa phương. Thu càng ngày càng tỏ ra chăm chú, trầm m.

Nhiều khi hai bà nhớ lại cái ngày bà nhận đói và cười người người người. Có hôm đến người lái tiếp xúc ở shelter, Xuân chỉ vào người người lái đang sắp hàng nhận thức ăn và báo bà:

- Th t ra b o là qua M nh n đới cho nó làm ly ai oán, ch M không lo đới, ph i không Thu? T i mình đới có m t b a, đầu th m gì so v i cái đới c a nh ng ng i trong tù, cái đới c a nh ng em bé th t h c lang thang đ u đ ng xó ch , cái đới tri n miên c a nh ng ng i dân, đới không ch mi ng ăn, mà còn đới nhi u th khác, đới t do, đới s th t....

Xuân ngh n i. Xuân không mu n nói thêm n a...

Th i gian th m thoát qua nhanh. Hai b n tr v Vi t Nam. Nh ng quy n luy n v i các thành viên c a Villa t nhân viên cho đ n ng i tr h c th t sâu s c làm Xuân và Thu th y r t bù ngùi. Xuân cũng b n r n chia tay v i gia đình ng i ch ru t qua cu c thăm ng n t i Cali. R i t đó, Xuân và Thu, hai ng i b n, hai ch em khác h , cũng nói i t m bi t đ sau đó k nam, ng i b c.

Xuân đã có m t quy t đ nh. Nhìn t n m t đ t n c và con ng i t do Hoa K , Xuân đã nh ch xúc ti n gi y t b o lãnh đang ch đ i. Xuân hi u r ng ra đi đ ng nghĩa v i vi c b t c đ làm i t s không. Cũng nh nh ng ng i b t ch p nguy hi m đi trên sóng gió ngày tr c v y. Cũng nh cha m c a em sinh viên kia v y. V ch ng Xuân cũng s nh th . Nh ng các con c a Xuân s có c m t chân tr i c a c h i.

H n năm năm sau, vào cái ngày gia đình Xuân s p r i Vi t Nam, Xuân g i đ n tho i ra Hà N i thăm Thu và v n t t báo tin. Đ u giây bên kia, gi ng c a Thu t s ng nh chìm trong n c m t:

- Em chúc m ng ch , chúc m ng gia đình ch . Ch bi t không, t ngày đi tu nghi p v , em đã có m t cái nhìn khác đ i v i cu c đ i mà em v n s ng. ở đây, em s ng trong m t t ng l p danh v ng, ch c quy n, no đ đ n th a m a. Nh ng em ao c mình cũng đ c ra đi nh ch , đ cho con em đ c s ng trong m t xã h i t t đ p h n cái xã h i gian đ i này. Ch i! N u đ c ban cho m t đ u c , em xin c r ng: "Em c đ c là m t "ng i làm ngh janitor" nh ng i ph n mình g p trong CDC, ch đ cho con em đ c gi ng nh con c a ch y, ch th mà thôi!".